

מגילת אסתר

עם פירוש

מגלה למשה זי"ה

והם לקט מאמרים וביאורים מתורת

הרמז"ל וצוק"ל זללה"ה

מאיתי, זוד מן זזבריא, הזזונה בנוף איילון

יצא לאור דיגיטלית

אדר תשפ"ה

פרק א'

וַיְהִי בַיָּמִי כל ויהי בימי צער היה. כאן הצער היה מהמן העמלקי. כך כותב הרב בפירוש על נביאים "כתיב, תחת הנעצוץ וכו' (נה, יג). עמלק הרשע זינב אחרי ישראל בצאתם ממצרים, והיה להם כקוץ מכאיב תמיד. גם בימי אשורוש, המן – עמלקי היה. אבל בהגיע עת קץ – מתחתיו יצמח צמח צדיק, זרע קודש, והיו לעץ עושה פרי, אז יכרת, "תחת הנעצוץ יעלה ברוש" ודאי. והגם כי אחרי עלות עמלק על ישראל למלחמה הזידו כל גויי הארץ, הן המה סרפד, שדה קוצים, להלחם נגד בני ישראל. אמנם יהיה יום אשר יגלה ה' את זרועו, וגאל את עמו בשלושת הראשים – משה ותרין משיחין – שלשה הדסים, אז, "תחת הסרפד יעלה הדס". ושמו הקדוש שלם יהיה – "והיה לה' לשם", ככתוב, "כי יד על כס י-ה"י ובהכרת עמלק מן הארץ על זה נאמר, "לאות עולם לא יכרת", אות ברית, צדיק יסוד עולם – ו', עולם – ה', כמו שאמרו רבותינו, בה' בראש – העולם נברא בה', שני אותיות של שמו הקדוש, שנעלמו בזדונו של עמלק, ישובו לאיתנם הראשון, ולא יכרתו עוד – "לאות עולם לא יכרת".

אַחֲשֹׁרוֹשׁ הוּא אַחֲשֹׁרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מִהָדוֹ וְעַד-כּוֹשׁ שְׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: בַּיָּמִים הָהֵם כְּשֶׁנִּבְתְּ הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ עַל כֶּסֶּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: בְּשָׁנָה שְׁלֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו וְזֵילָן פָּרֶס וּמְדֵי הַפְּרָתָבִיִּים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לִפְנָיו: בְּהִרְאֹתוֹ אֶת-עֶשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת-יָקָר תַּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ כל ענין פרס ומדי זה חומריות ולכן התפאר בעושרו הרב²

¹ הרב מכון דבריו לדרשה הבאה: תלמוד בבלי מסכת מגילה דף י ע"ב "רבי שמואל בר נחמני פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא תחת הנעצוץ יעלה ברוש ותחת הסרפד יעלה הדס תחת הנעצוץ תחת המן הרשע שעשה עצמו עבודה זרה דכתיב ובכל הנעצוצים ובכל הנהלולים יעלה ברוש זה מרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים שנאמר ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור ומתרגמין מרי דכי תחת הסרפד תחת ושתי הרשעה בת בנו של נבוכדנצר הרשע ששרף רפידת בית ה' דכתיב רפידתו זהב יעלה הדס זו אסתר הצדקת שנקראת הדסה שנאמר ויהי אומן את הדסה".

² ספר אדיר במרום ח"ב - ביאור חלום דניאל :

<החיה הב' - ממנה שליטת פרס ומדי חבלי משיח של גלות בבל, שסופו בנין הבית>:
החיה השניה שנאמר בה (דניאל ז, ה) וארו חיוה אחרי תנינה, והיא מתחזקת ברוח השני, שהוא יא"ה, ועליה נאמר, חיוה אחרי תנינה. כי הלא היא מתפשטת לשנים, בסוד מדי ופרס. אבל בפסוק נזכר פרס, בסוד, ופרסין. ועל כן אמר, אחרי תנינה. אחרי - מפני שהיא אחרת בפעולה אחרת. תנינה - מפני שהיא הבחי' השניה שבה, והיינו פרס ולא מדי. י"ו כחות נכללים במאור הזה. ו' הם העיקרים בו, ולכן נקראת דב. וס"ז (מגילה יא ע"א) שמסורבלים בשר כדוב. וזה כי ענין פרס ומדי נשלם בהמן, ולא היה ענינו כי אם ממש סוד החבלי משיח. והוא כי שם נתפשט כחם הרבה, והוא ענין (אסתר א, ד) בהראותו את עושר כבוד מלכותו. ואז מה שהיה בכלל א', נתפרש מהם הרבה, וזה סוד (דניאל ז, ה) קומי אכולי בשר סגי. ולכן פה שלה הוא מאור א' עומד בסוד האכילה, וג' אורות הם בפה הזאת. וה"ס, ותלת עלעלין בפומה. והם בין שינה, לאורות שיש לה לטחון אותם לפרטם, בסוד, את עושר כבוד מלכותו, כמ"ש. ולכן אמר, קומי אכולי בשר סגי. ואז מה שהוא ג' - נעשים תשעה. והרי נשלם הי"ו מאורות

יָמִים רַבִּים שְׂמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם: וּבַמָּלְאָת | הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעַם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה לְמַגְדּוֹל וְעַד־קֶטָן
מִשְׁתֵּה שִׁבְעַת יָמִים בַּזֹּזֶר גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ: וְזוֹר | כֶּרֶס וּתְכֵלֶת
אֲזוּזוֹ בְּזֹבְלִי־בּוּץ וְאַרְגָּמָן עַל־גְּלִילִי כֶסֶף וְעִמּוּדֵי שֶׁשׁ מִטּוֹת |
וְהָב וְכֶסֶף עַל רֵצֶפֶת בַּהֲטִי־שֶׁשׁ וְדָר וְסוּזָרֶת: וְהַשְׁקוֹת בְּכָל־
וְהָב וְכָלִים מִכָּלִים שׁוֹנִים וְיִין מִלְּכוֹת רַב כִּיד הַמֶּלֶךְ: וְהַשְׁתִּיָּה
כִּדָּת אֵין אֲנֵס כִּי־כֵן | יִסֵּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כֶּרֶצוֹן
אִישׁ־וְאִישׁ: גַּם וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָּה עָשִׂתָּה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמִּלְכוּת
אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲזוּשִׁוּרוֹשׁ: {ס} בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לִב־
הַמֶּלֶךְ בְּיִין אֲמַר לְמַהוּמָן בּוֹתָא זֹרְבוּנָא בְּגִתָּא וְאַבְגִּתָּא וְדָר
וְכֶרֶס שִׁבְעַת הַסְרִיסִים הַמְשַׁרְתִּים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲזוּשִׁוּרוֹשׁ:
לְהַבִּיא אֶת־וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָּה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מִלְּכוּת לְהַרְאוֹת
הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְתָּה כִּי־טוֹבֶת מִרְאֶה הִיא: וְהַתְּמָאֵן הַמֶּלֶכָּה
וְשִׁתִּי לְבוֹא בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בִּיד הַסְרִיסִים וּיְקַצֵּף הַמֶּלֶךְ
מֵאֹד וְזִמְתּוֹ בָּעֵרָה בּוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְזֻכְרֵי יָדָעִי הָעֵתִים כִּי־
כֵן דָּבָר הַמֶּלֶךְ לְפָנֵי כָּל־יָדָעִי דָּת וְדִין: וְהַקָּרָב אֵלָיו כֶּרֶסָנָא
שִׁתֵּר אֲדָמֶתָא תִּרְשִׁישׁ מִרְס מִרְסָנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׁרִי | פָּרֶס
וּמִדֵּי רֵאִל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיִּשְׁבִּים רֵאשִׁנָּה בַּמִּלְכוּת:

מי הם שבעת רואי פני המלך לפי דרך הנסתר? אומר הרב שאלו המלאכים המביאים בקשות התחתונים אל המלכות וכך כתב הרב בספרו תקט"ו תפילות – תפילה נג: "ואותו האבן (המלכות שזו השכינה) שנא' בה היתה לראש פנה, מיד נא' בה על אבן אחת שבעה עינים, שבשעה שכל התחתונים מצפים לך, ונאמר בהם "עיני כל אליך ישרור", נכללים כל העינים ונתלים בה בשבע ודאי, זה בת שבע שבה נברא העולם בשבעה ימים, ומיד נקראת פתח עינים, שהרי כל הפתיחה שלה באלה העינים תלוי, ומיד שהם נתלים בה נא' בה פותח את ידיך, שהם שערים האלה הנפתחים, הרי עליהם נאמר באר חפרוה שרים כרוה

שאמרתי. ואמר (דניאל ה, ה) ולשטר חד הקימת, כי סוף ענין זה הלך בחלק א' ממנה לבד, שהוא המן. וזה הענין מתהלך לפי בחי' החבלי משיח ג"כ. וס"ז (סנהדרין צז ע"ב) מעמיד עליהם מלך שגזירותיו קשות כהמן. וכמו שבחי' הגלות הראשון, דהיינו עד חבלי המשיח, הכל הוא מדריגה מדריגה בפ"ע, בסוד (בראשית לב, יז) וריוח תשימו בין עדר ובין עדר, זמן חבלי משיח הוא מה שצריך להיות דחיקו בתר דחיקו. כי אדרבא צריך למהר. ולכן אדרבא, כן אמרין לה (דניאל ז, ה) קומי אכלי, כי כן צריך. וטבע הנמשכים לפי זה הוא (מגילה יא ע"א) שאין להם מנוחה כדוב. ולכן הם השולטים בזמן שצריך הדחיקו, בסוד (דברים ד, ל) בצר לך ומצאוך, שאז יש לס"א לקחת את חלקה בריוח:

נדיבי העם, שרים שנים, נדיבי העם שנים, במחוקק א', במשענותם שניים, הרי שבעה, על אבן אחת שבעה עינים, כנגדם ז' מרואי פני המלך שהם מביאים כל ציפויים של התחתונים לגבי זאת האבן, מיד פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון, ונא' בה והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו.

כָּדַת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמֶּלֶכָה וְשִׁתִּי עַל אֲשֶׁר לֹא־עָשִׂיתָ אֶת־מֵאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲזֻשְׁוֹרוֹשׁ בֶּיַד הַסָּרִיסִים: {פ} וַיֹּאמֶר (מוֹמְכֵן) [בְּמוֹכֵן] לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֹוֹתָהּ וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲזֻשְׁוֹרוֹשׁ: כִּי־יֵצֵא דְבַר־הַמֶּלֶכָה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְנוֹת בַּעֲלֵיהֶן בְּעִנְיָהֶן בְּאֲמָרָם הַמֶּלֶךְ אֲזֻשְׁוֹרוֹשׁ אָמַר לְהַבִּיא אֶת־וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָה לִפְנֵי וְלֹא־בָאָה: וְהַיּוֹם הַזֶּה תֵּאֱמָרְנָה | שָׂרוֹת פְּרַסְוֹמְדִי אֲשֶׁר שָׂמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמֶּלֶכָה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וְכָדִי בְּזִיוֹן וְקֶצֶף: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת מִלִּפְנֵי וַיִּכְתֹּב בְּדַתִּי פְּרַסְוֹמְדִי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא תָבוֹא וְשִׁתִּי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲזֻשְׁוֹרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לָרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה: וְנִשְׁמַע פֶּתָחַם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּכָל־מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל־הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדּוֹל וְעַד־קֶטָן: וַיִּיטֹב הַדָּבָר בְּעִנְיַי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כְּדָבָר בְּמוֹכֵן: וַיִּשְׁלֹחַ סָפָרִים אֶל־כָּל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־מְדִינָהּ וּמְדִינָהּ כְּכַתְּבָהּ וְאֶל־עַם וְעַם כָּל־שְׂוֹנָה לְהִזְיֹת כָּל־אִישׁ שְׂרָר בְּבֵיתוֹ וּמִדְּבַר כָּל־שְׂוֹן עַמּוֹ: {פ}

פרק ב'

אֲזֹר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשֶׁךְ זִמְנַת הַמֶּלֶךְ אֲזֻשְׁוֹרוֹשׁ זָכַר אֶת־וְשִׁתִּי וְאֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ וְאֶת אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלֶיָּהּ: וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ בְּשִׂרְתִּי יִבְקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נַעֲרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מִרְאָה: וַיִּפְקֹד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינֹת מַלְכוּתוֹ וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־נַעֲרֵה־בְּתוּלָה טוֹבָה מִרְאָה אֶל־שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים

אֶל־יָד הַגָּא סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר הַנָּשִׁים וְנָתַן תַּמְרוּקֵיהֶן: וְהַנְּעָרָה
אֲשֶׁר תִּיטָב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תַּמְלֹךְ תַּחַת וְשִׁתִּי וְיִיטָב הַדָּבָר בְּעֵינֵי
הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן: {פ}

אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מֶרְדֳּכִי בֶן יָאִיר בֶּן־שִׁמְעִי
בֶּן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: אֲשֶׁר הִגָּלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגָּלָה אֲשֶׁר
הִגָּלְתָה עִם יְכָנְיָה בֶּן־יְהוֹדָה אֲשֶׁר הִגָּלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל: וַיְהִי אַמֶּן אֶת־הַדָּסָה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דָּדּוּ כִּי אֵין לָהּ אָב
וְאָם וְהַנְּעָרָה יִפְתֹּת־אֶרֶץ וְטוֹבָת מֶרְאָה וּבִמּוֹת אֲבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָזָה

מֶרְדֳּכִי לֹו לְבָת: מַסְבִּיר הַרְבֵּה בַּסֵּפֶר תִּיקוּנִים חֲדָשִׁים – תִּיקוּנָא תַּמִּינָא עַל
הַפְּסוּק "וְנָרְגַן מִפְּרִיד אֱלוֹף" מִפְּרִיד אֱלוֹף דָּא אֱלִיָּהּ ו. דו' דָּא קִבֵּיָהּ וְאִי דָּא
שְׁכִינָתָא. וְרָזָא דְמִלָּה ו־א הָא ד', פִּירוּדָא בִּין שִׁית לַשְּׁבַע, מִפְּרִיד אֱלוֹף וְדָא.
וְלִזְמָנָא דַּתְעֵבֶר ס־א מַעֲלָמָא אֶתְמַר הִלָּא מַעֲתָה קִרְאָת לִי אֲבִי אֱלוֹף נַעֲוִיר
אֶתָּה (יִרְמְיָהּ ג. ד). קִרְאָת לִי אֲבִי, דְקִבֵּיָהּ קִרְיָ לַשְׁכִּינָתָא בְּרִתִּיהָ בְּקִדְמִיתָא, בְּזִמְנָא
דַּאֲתַבְנִיָּאֵת מִינִיהּ כַּדִּין אֶתְמַר בַּהּ לֹו לְבַת (אֶסְתֵּר ב. ז). לְבַתֵּר אֱלוֹף נַעֲוִיר אֶתָּה,
בְּזִמְנָא דַּאֲתַחְבֵּר בַּהּ, לֹו לְבֵית עֻכִּי. נִמְצָא שְׁמִרְדֳּכִי זֶה ד־א מִיד לְאַחַר הַנְּסִירָה
(מוֹת אֲבִיהָ וְאִמָּהּ שִׁלּוּק הַמוֹחִין שֶׁל א־א מִהֲנוּקָה) שְׁאִז הַנוּקָה נִבְנִיתָה מִמֶּנּוּ.

וַיְהִי בְּהַשְׁמָע דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתּוֹ וּבְהַקְבֵּץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל־שׁוֹשָׁן
הַבִּירָה אֶל־יָד הַגִּי וְתַלְקָזוּ אֶסְתֵּר אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יָד הַגִּי
שֶׁמֶר הַנָּשִׁים: וְתִיטָב הַנְּעָרָה בְּעֵינָיו וְתַשָּׂא זֶסֶד לְפָנָיו וַיְבָהֵל
אֶת־תַּמְרוּקֵיהָ וְאֶת־מַעֲוֹתָהּ לְתַת לָהּ וְאֶת שְׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרֵאיוֹת
לְתַת־לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיַּשְׁנָה וְאֶת־נְעָרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים:

כַּתֵּב הַרְבֵּה סֵפֶר קִנְיָתָהּ צְבָאוֹת – חֶלֶק שְׁנֵי שְׁמַעְשָׁה אֶסְתֵּר הִיָּה בְּאוֹנֵס. וְהִנֵּה
לְשׁוֹנָהּ דַּע כִּי זֶהוּ סוּד הוֹרָאוֹת שַׁעָה. וְאַפְרָשׁ לָךְ זֶה הָעֵנִין הֵיטֵב. כִּי הִנֵּה חִילּוּק
יֵשׁ בֵּין מַעֲשָׂה אֶסְתֵּר לְמַעֲשָׂה יַעֲלִי, שְׁמַעְשָׁה אֶסְתֵּר הִיָּה עֻיָּא אוֹנֵס, וְמַעֲשָׂה יַעֲלִי הִיָּה
עֲבִירָה לְשִׁמָּה. וּבְאַמַּת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִנֵּה הֵנִס מַסְתוּרִין שֶׁל מֶלֶךְ, אֲשֶׁר מִי הוּא
יַעֲרֵב לְבוֹ לְגִלּוֹתוֹ, וְלֹא כִי צְרִיכִים אֲנַחְנוּ לְהַעֲבִיר הַמַּכְשָׁלָה הַזֹּאת מִקֶּרֶב
עִמָּנוּ, כִּי רַבָּה הִיא, נִשְׂאֵל לֹא נִשְׂאֵל לְבִי לְהוֹצִיא מִפִּי בַּעֲנִין זֶה רִישׁ מִלִּין, כֹּל שְׁכָן
לְהַרְחִיב לְשׁוֹן כְּאֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה עִתָּה. אֲמַנֵּס רַחֲמָנָא לְבָא בַּעֲיָי, וּמַחֲשָׁבָה טוֹבָה
יִצְרַפְנָה לְמַעֲשָׂה, לְבַלְתִּי שׁוּם עָלַי עוֹן בְּדַבָּר זֶה. אֲבָל עֵינִים עוֹרוֹת יִפְקַח לְסוּר
מִדְּרָכָם הָרַעָה, וַיִּשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׁיו. עִתָּה הֵט אֲזַנֶּיךָ וְהִבֵּן מֵאֵד מֵאֵד, כִּי הַדְּבָרִים
עֲתִיקִים גְּדוֹלִים וְעִמּוּקִים, וְכַבּוֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֶר דְּבַר:

כַּשְׁגֵּרְמוּ הָעוֹנוֹת, יִרְדֵּה הַשְׁכִּינָה וְנִתְלַבְּשָׁה בְּלִילִית שְׁפָחָה רַעָה. וְהַשְׁפָּחָה הָרַעָה
הַזֹּאת, שֶׁהִיָּתָה נְקוּדָה אַחַת לְבַד, נִתְפַּשְׁטָה לְעֶשֶׂר נְקוּדוֹת, וְנִקְרָאת פְּרָצוּף. וְהִנֵּה

כל מדרגות הקליפות, כיון שרואים השכינה שם מלובשת, הנה הם חושבים שח"ו יוכלו לשלוט עליה. ובאמת הם מתקבצים בשאון גדול על לילית זונה בעבור השכינה אשר שם. ואז ברגע אחד השכינה מסתלקת ובורחת משם, והם נשארים בטומאתם, ואינם שולטים כלל. וסוד ענין זה הוא "מצה שמורה", שהיא השכינה השמורה לבעלה, ואז נאמר על ס"מ (קהלת ד, ה), "הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו".

וענין זה הוא ענין אסתר, שהיא השכינה הנמסרת ביד ס"א. ואחשוורוש חושב לשלוט עליה. אבל באמת שמרדכי היה משביע את השידה, ואחשוורוש לא היה שולט עליה כלל. והנה השידה הזאת (ששמה היה מו"ך מפי הרב בניהו שמואלי שליט"א) היתה מבחינת הזוהמה של אסתר עצמה. ונמצא כך ממש כמו שנעשה בקליפה עצמה – שהשכינה בורחת משם. אמנם אף על פי כן, נמצא זה איזה פגם באסתר עצמה, כי זה גורם למעלה גם כן איזה פגם שצריך טהרה, ועל כן אסתר היתה טובלת ויושבת בחיקו של מרדכי. וענין ישיבתה בחיקו של מרדכי הוא ענין הזווג הנעשה למעלה בברחה מן הקליפות, והוא ענין (אסתר ב, יד), "בערב היא באה ובבוקר היא שבה", שהוא זמן הזדווגה עם הז"א. והענין הזה נקרא אונס, שהסט"א רוצה לאנס, ואינו עולה בידה:

לֹא־הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת־עַמָּהּ וְאֶת־מִוְלָדֶתָּהּ כִּי מֶרְדֵּכִי צִנָּה עָלֶיהָ
אֲשֶׁר לֹא־תִגִּיד: {ס} וּבְכָל־יּוֹם וַיּוֹם מֶרְדֵּכִי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי
וְזָצַר בֵּית־הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת־שָׁלוֹם אֶסְתֵּר וּבַמֶּה־יַעֲשֶׂה בָּהּ:
וּבַהֲגִיעַ תֵּרֶ נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא | אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲזִישׁוּרוֹשׁ מִקֶּץ הַיּוֹת
לָהּ כִּדְת הַנָּשִׁים שְׁנַיִם עָשָׂר וְזָדַשׁ כִּי כֵן יִמְלֹאוּ יָמֵי מְרוֹקֵיהֶן
וְעָשָׂה זֹדֵשִׁים בְּשָׁמֶן הַמֹּר וְעָשָׂה זֹדֵשִׁים בְּבִשְׂמִים וּבַתְּמָרוֹקִי
הַנָּשִׁים: וּבֹאֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תֹּאמַר יִגְדֵן
לָהּ לָבוֹא עִמָּה מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ: בָּעֶרֶב | הִיא בָּאָה
וּבִבְקָר הִיא שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֶלְיָד שַׁעֲשָׁעוּ סָרִיס
הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר הַפִּילֹגְשִׁים לֹא־תָבוֹא עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־זֶפֶץ
בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם: וּבַהֲגִיעַ תֵּרֶ־אֶסְתֵּר בַּת־אֲבִיזִיזֵל דָּד
מֶרְדֵּכִי אֲשֶׁר לָקְזוּ־לוֹ לָבֵת לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר
כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר הִנֵּי סָרִיס־הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר הַנָּשִׁים וְתִהְיֶי
אֶסְתֵּר נִשְׁנֵאת זֶזֶן בְּעֵינֵי כָל־רְאִיָּה: וְתִלְקֹז אֶסְתֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ

אֲזַשְׁרוּשׁ אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּזֹּדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא־זֹדֶשׁ טַבַּת
בְּשֵׁנֶת־שָׁבַע לְמַלְכוּתוֹ: וַיֹּאֲהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת־אַסְתֵּר מִכָּל־הַנְּשִׁים
וַתֵּשֶׂא־זֶנֶן וַיִּזְסַד לִפְנֵי מִכָּל־הַבְּתוּלוֹת וַיֵּשֶׂם כֶּתֶר־מַלְכוּת
בְּרֹאשָׁהּ וַיְמַלִּיכָהּ תַּנּוּת וְשִׁתִּי:

סתם המלך במגלה זה מלכו של עולם (ז"א) ואסתר זו השכינה נמצא שיאהב המלך את אסתר היינו אהבת ז"א את הנוק. וכך כותב הרב בפירושו על הכתובים: "ויאהב המלך את אסתר וגו' (ב, יז). המלך זהו מלכו של עולם, וכמשארז"ל בכמה מקומות במגלת אסתר, "והנערה אשר תיטב בעיני המלך" – מלכו של עולם, "נדדה שנת המלך" – מלכו של עולם, שהוא הז"א, והוא אוהב את אסתר שהיא הנוקבא. "מכל הנשים" – שכמה מיני נוקבין יש לו, והוא אוהב לה יותר מכולם, וכמ"ש, "ויאהב יעקב את רחל". ובזה ממשיך לה אורותיו, שסוד האהבה היא בז"א. אח"כ היא מקבלת הארת הבינה, וזהו, "ותשא חן", שחן הוא באימא. ואח"כ מקבלת הארת החכמה, וזהו, "וחסד", שחסד הוא בחכמה – מקור החסד, וחסד עולה ע"ב (ע"ה) כמנין חכמה. ואח"כ מקבלת הארת הכתר, וזהו, "כתר מלכות". ואז – "וימליכה תחת ושת", דבזמן אחר נאמר, "ושפחה כי תירש גבירתה", אבל באותו הזמן – "וימליכה תחת ושת". כך היתה למלכות – למעלה, וכך המשיכה אסתר למטה, הארות מכל הקדושה העליונה, כדי שעל ידה יגאלו אח"כ ישראל. שהקב"ה הקדים רפואה למכה, והזמין כל אלו הכנות, להכניע אח"כ המן ולגאול את בניו. [א].

וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גָדוֹל לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו אֶת מִשְׁתֵּה אַסְתֵּר
וַהֲנִיזָהּ לְמַדְיָנוֹת עֵשָׂה וַיִּתֵּן מִשְׁאֵת כִּיד הַמֶּלֶךְ: וּבַהֲקַבֵּץ בְּתוּלוֹת
שְׁנִית וּמֶרְדֳּכִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ: אֵין אַסְתֵּר מְגֵדָת מוֹלְדָתָהּ
וְאֶת־עַמּוּהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מֶרְדֳּכִי וְאֶת־מֵאֲמַר מֶרְדֳּכִי אַסְתֵּר
עָשָׂה כַּאֲשֶׁר הִיתָה בְּאִמְנָה אֶתוֹ: {ס} בַּיָּמִים הָהֵם
וּמֶרְדֳּכִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ קֶצֶף בִּגְתָן וְתָרַשׁ שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ
מִשְׁמֵרֵי הַסֹּף וַיִּבְקְשׁוּ לְשַׁלֹּז יָד בַּמֶּלֶךְ אֲזַשְׁרוּשׁ: וַיִּגְדַּע הַדָּבָר
לְמֶרְדֳּכִי וַיִּגְדַּל לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אַסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם
מֶרְדֳּכִי: וַיִּבְקֶשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכְתֹּב
בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: {פ}

פרק ג'

אָזַר | הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גָּדַל הַמֶּלֶךְ אֹזְשִׁירוֹשׁ אֶת־הַבֶּן בֶּן־
הַמֶּדְתָּא הָאֲנָנִי וַיִּנְשְׂאֵהוּ וַיֵּשֶׁם אֶת־כֶּסֶּאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר
אָתּוֹ: וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרָעִים וּמִשְׁתַּנּוּוּיִם
לְהַבֵּן כִּי־כֵן צִוְּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּבִמְרֹדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּנּוּוּהָ:
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמֶרְדֳּכִי מִדּוּעַ אַתָּה
עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי (בְּאִמְרָם) [כְּאִמְרָם] אֵלָיו יוֹם יוֹם
וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּידוּ לְהַבֵּן לְרֹאוֹת הַיַּעֲמֹדִי הַדְּבָרִי מֶרְדֳּכִי
כִי־הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי: וַיֵּרָא הַבֶּן כִּי־אֵין מֶרְדֳּכִי כֹרַע
וּמִשְׁתַּנּוּוּהָ לוֹ וַיִּמְלֹא הַבֶּן זֹמָה: וַיָּבֹ בְּעֵינָיו לְשַׁלּוֹן יָד בְּמֶרְדֳּכִי
לְבַדּוֹ כִי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם מֶרְדֳּכִי וַיִּבְקֶשׁ הַבֶּן לְהַשְׁמִיד אֶת־
כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְלָכוֹת אֹזְשִׁירוֹשׁ עִם מֶרְדֳּכִי: בּוֹזֹדֶשׁ
הָרֵאשׁוֹן הוּא־נֹזֵדֶשׁ נִסָּן בְּשַׁנַּת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אֹזְשִׁירוֹשׁ
הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי הַבֶּן מִיּוֹם | לְיוֹם וּבּוֹזֹדֶשׁ לִנְזֹדֶשׁ
שְׁנִים־עֶשְׂרִי הוּא־נֹזֵדֶשׁ אֲדָר: {ס} וַיֹּאמֶר הַבֶּן לַמֶּלֶךְ
אֹזְשִׁירוֹשׁ יֵשְׁנוּ עִם־אֹזֹד מְפֹרֵד וּמְפֹרֵד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת
מְלָכוֹתָהּ וְדַתִּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל־עַם וְאֶת־דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים
וְלַמֶּלֶךְ אֵין־שְׁנוֹה לְהַנִּיחָם: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכְתֹּב לְאַבְדָּם
וְעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כֶּסֶף־כֶּסֶף אֲשָׁקוּל עַל־יְדֵי עֲשֵׂי הַמֶּלָּאכָה
לְהַבִּיא אֶל־אֲנִי הַמֶּלֶךְ: וַיִּסֵּר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ
לְהַבֵּן בֶּן־הַמֶּדְתָּא הָאֲנָנִי צָרַר הַיְּהוּדִים: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהַבֵּן
הַכֶּסֶף נָתַן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ: וַיִּקְרָא סִפְרֵי
הַמֶּלֶךְ בּוֹזֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכְתֹּב כָּכָל־
אֲשֶׁר־צִוְּהָ הַבֶּן אֶל אֹזְשִׁיר־פְּנֵי־הַמֶּלֶךְ וְאֶל־הַפּוֹזּוֹת אֲשֶׁר | עַל־
מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי עַם וְעַם מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ וְעַם
וְעַם כָּל־שְׁנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֹזְשִׁיר־שׁ נִכְתָּב וְנִזְוָתָם בְּטַבַּעַת
הַמֶּלֶךְ: וַנִּשְׁלָחוּ סִפְרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ

לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים מִזֶּעַר וְעַד־זֶקֶן טָף וְנָשִׁים בָּיּוֹם אֶחָד בְּשִׁלּוּשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנִים־עָשָׂר הוֹאֲזִינֶה אַחֲרֵי וּשְׁלָלָם לָבוֹז: פִּתְשָׁנָן הַפֶּתַח לְהַנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּבְמְדִינָה זָלוּי לְכָל־הָעַמִּים לְהַלְוֹת עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה: הָרָעִים יֵצְאוּ דוֹזָפוֹת בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהָדָת נִתְּנָה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן יֵשְׁבוּ לְשִׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוֹשָׁן נְבֹכָדָה: {ס}

פרק ד'

וּמֶרְדֵּכִי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מֶרְדֵּכִי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק וְאַפֵּר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיַּעֲקֶה וַיַּעֲקֶה גְדוּלָּה וּמָרָה: וַיָּבֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבוֹא אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלָבוֹשׁ שֵׁק: וְסוּד הַעֲנִיִּין כֹּאשֶׁר שֵׁם הוּיָהּ מְכוּסָה וְנִסְתָּר בַּגָּלַל חֲשַׁכְתָּ הַסִּיָּא בַּגְלוֹת אוֹמְרִים שְׁהוּא לְבוֹשׁ שֵׁק. גַּם יִדְעַת סוּד מִסְפָּר ד' מֵאוֹת. וְכַךְ כָּתַב הַרְבּ בְּסִפְרוֹ תִּיקוּנִים חֲדָשִׁים – תִּיקוּנָא קְדָמָא: וְהִנֵּה ה' (ד"א) נִצַּב עָלָיו, דָּא שְׁמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא מְקוּרָא דְכָלָא. וּבְזִמְנָא דְגְלוּתָא אֲתַכְסִי שְׁמָא דָא וְלֹא אֲתַגְלִיא. בַּהֲוָא זְמָנָא כְּתִיב אוֹתִי נֶהֱג וַיִּלָּךְ חֲשֶׁךְ וְלֹא אֹר (אִיכָה ג ב). דְּבַגְלוּתָא כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה נ ג) אֲלִבִּישׁ שְׁמִים קְדוֹת, דָּא גְבוּרָה סִטֵּר שְׁמָאֲלָא, אֲלִבִּישׁ לְבוּשָׁא מִמֶּשׁ. וְשֵׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם, דָּא סִיָּא דְמַכְסִיָּא עֲלִיָּהּ, וְנִהוּרָא לֹא נִהִיר מִיִּנְיָהּ לְתַתָּא. וּבְגִי' אֵין לָבוֹא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלָבוֹשׁ שֵׁק (אֲסֹתֵר ד ב) דֵּהָא לֹא אֲתַחֲזִי הַכִּי. אֲבָל שֵׁק בִּיהַ תִּיקוּנָא לְתִיּוּבָתָא, דְּכַדִּין מִסֵּר גְרַמְיָה לְמֵאֲרִי דִּינָא לְקַבְלָא עֲנִשָּׁא, עַד דִּיתַתְקִנוֹן דְּרַגִּין עֲלֵאִין, וּמִתְמֵן אֲתַקִּין תִּיקוּנִין וְדֵאִי. וְאֲסֹתֵר אֲתַמֵּר וְתַשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ וְכוּ' וְלִהְסִיר שֵׁקוֹ מֵעָלָיו וְלֹא קָבַל (שֵׁם שֵׁם ד) דֵּהָא זְמָנָא לֹא מִטָּא, וְחוּבָה לֹא אֲתַתְקֵן לְאֲתַעְבְּרָא, בְּגִי' וְלֹא קָבַל, עַד דִּימְטִי זְמָנָא, דֵּהָכִי אֲצִטְרִיךְ גְלוּתָא לְאֲשַׁתְלֵמָא. הַהִי' (דְּבָרִים כח כח) וְהַתְּמַכְרָתָם שֵׁם לְאוֹיְבֵיךְ לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת, כְּגוֹן אֵינּוֹן דְּמִסְרוּ נַפְשִׁיהוּ לְאֲתַקְטֵלָא עַל קִיָּה. אִי תִימָא דְשַׁלְטוֹ בְּהוּ חִי, אֲלֵא וְאֵין קוֹנָה. אֲלֵא אֲתַמֵּר בְּהוּ מִמְתִּים מִחֲלַד חֲלָקָם בְּחַיִּים (תְּהִלִּים יז יז):

וְלִזְמָנָא דֵּאֲתִי שֵׁק יִתְהַדֵּר לְקַשׁ, וּבֵית עֵשׂוֹ לְקַשׁ (עוֹבְדִיָּה א יח). כַּדִּין וְהִיָּה בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר דָּא מְבִי' ד', וּבֵית יוֹסֵף לְהַבֵּה דָא מְבִי'. וּבֵית עֵשׂוֹ לְקַשׁ דָּא רֹמִי חִיבָתָא, וְהַכָּא כְּלִיל כָּלָא, דֵּהָא הַכָּא אַחֲרִינָא נִמִּי אֲתַכְלִילָת. כַּדִּין וְדִלְקוּ בְּהֵם (עוֹבְדִיָּה א יח) תְּרִין, בְּגִין יִשְׁמַעְאֵל דֵּאֲתַכְלִיל בֵּיה.

וּבְכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה מִקּוֹם אֲשֶׁר דִּבַּר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִזֵּיעַ אָבֹל
 גָּדוֹל לַיהוּדִים וְצוּם וּבָכִי וּמִסָּפֹד שֶׁקָּיָא וְאַפֶּר יַצֵּעַ לַרְבִּים:
 (וּתְבוּאֵנָה) [וְתְבוּאֵנָה] נְעֻרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ וַיִּגִּידוּ לָהּ
 וְתַתּוֹזְלוּן הַמֶּלֶכָה מֵאֵד וְתִשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת-מֶרְדֳּכָי
 וּלְהַסִּיר שִׁקּוֹ מֵעַלָיו וְלֹא קִבֵּל: וְתִקְרָא אֶסְתֵּר לְהַתֵּךְ בַּסָּרִיסִי
 הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הָעֵבֶיֶד לִפְנֵיהָ וְתַצְוֶהוּ עַל-מֶרְדֳּכָי לְדַעַת מַה-יְהִי
 וְעַל-מַה-יְהִי: וַיֵּצֵא הֵתֵךְ אֶל-מֶרְדֳּכָי אֶל-רוֹזוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי
 שַׁעַר-הַמֶּלֶךְ: וַיַּגִּד-לוֹ מֶרְדֳּכָי אֵת כָּל-אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת | פָּרְשַׁת
 הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הַמֶּלֶךְ לְשִׁקּוֹל עַל-גִּנֵּי הַמֶּלֶךְ (בִּיהוּדִיִּים)
 [בִּיהוּדִיִּים] לְאֹבְדִים: וְאֶת-פַּת־שַׁנָּן כְּתַב־הַדָּת אֲשֶׁר-נָתַן בְּשׁוֹשָׁן
 לְהַשְׁמִיד־ם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת-אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצִוּוֹת עָלֶיהָ
 לָבוֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ לְהַתּוֹנֵן-לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלִּפְנֵי עַל-עַמָּהּ: וַיָּבֹא
 הֵתֵךְ וַיַּגִּד לְאֶסְתֵּר אֵת דְּבָרֵי מֶרְדֳּכָי: וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְהַתֵּךְ
 וְתַצְוֶהוּ אֶל-מֶרְדֳּכָי: כָּל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים
 אֲשֶׁר כָּל-אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבֹא-אֶל-הַמֶּלֶךְ אֶל-הַזֹּצֵר הַפְּנִימִית
 אֲשֶׁר לֹא-יִקְרָא אוֹתָהּ דָּתוֹ לְהַמִּית לְבָד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט-לוֹ הַמֶּלֶךְ
 אֶת-שֶׁרֶבִיט הַהוּב וְזוּיָהּ וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי לָבוֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ זֶה
 שְׁלוֹשִׁים יוֹם: וַיִּגִּידוּ לְמֶרְדֳּכָי אֵת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר: {פ}

וַיֹּאמֶר מֶרְדֳּכָי לְהַשִּׁיב אֶל-אֶסְתֵּר אֶל-תְּדַמִּי בְּנִפְשֶׁךְ לְהַמְלִיט
 בֵּית-הַמֶּלֶךְ מִכָּל-הַיְּהוּדִים: כִּי אִם-הִזְוֹרֵשׁ תִּזְוֹרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת
 רוּחַ וְהַצִּלָּה יַעֲמֹד לַיהוּדִים מִמָּקוֹם אֲזוּר וְאֵת וּבֵית-אָבִיךָ
 תֹּאבְדוּ וּבְמִי יוֹדֵעַ אִם-לָעַת כָּזֹאת הִנָּעַת לְמַלְכוּת: וְתֹאמַר אֶסְתֵּר
 לְהַשִּׁיב אֶל-מֶרְדֳּכָי: כִּי כֵן כָּזֹס אֶת-כָּל-הַיְּהוּדִים הַנִּמְצָאִים
 בְּשׁוֹשָׁן וְצוּמוֹ עָלֵי וְאֶל-תֹּאכְלוּ וְאֶל-תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לִלְכָה
 וְיוֹם גַּם-אֲנִי וְנַעֲרָתִי אֲצוּם כֵּן וּבִכָּן אָבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא-
 כָּדָת וְכֹאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי אֲבָדְתִּי: וַיַּעֲבֹר מֶרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר-
 צִוְּתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר: {ס}

פרק ה'

וַיְהִי | בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּזֹּאֵר בֵּית־
הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נִכְזָז בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ
בְּבֵית הַמַּלְכוּת נִכְזָז פָּתַח הַבַּיִת:

הנה הרב הרחיב בסוד פסוק זה בספרו תקטו תפלות תפלה קן:

אל אחד יחיד ומיוחד, אם בצום ועינוי נפש תתרצה להעלות שכינתך אליך
שנא' קראו צום, (ואפי') "וואהין צם ומתפלל אל אלהי השמים לעלות אלהים
לשמים", וכן אסתר שהיא השכינה כמו שמוסבר במאמר הראשון של ספר הזוהר
מאמר השושנה צותה על מרדכי "צומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים
לילה ויום", והוא צום גימ' 136 והוא קול גימ' 136 הכל במנין אחד, לעורר הקול
העליון ז"א שהוא קול יעקב הנמשך בו ו"ק שהוא אות אמת להעביר שקר, שכן
בצום ותענית נכנע השקר ואינו יכול לעורר השקרים שלו, שהרי "תתן אמת
ליעקב".

ועוד פירוש למילה צום כגון "צמאה לך נפשי" שהוא נפש הטהורה, נפש עיפה
בגלות, "צמאה" גימ' צום ודאי למים עליונים מים חיים מצד חסד דז"א ודאי,
מים טהורים מצד הבינה שאינם יורדים במקום טומאה, וכן צריך לעשות
צומות לקרב המים העליונים ולטהר מקום הנטמא, שכן אסתר נא' בה"גם אני
ונערותי אצום כן, שכן צריך לנקות כל טומאה, ומיד "ובכן אבא אל המלך
אשר לא כדת" אעפ"י שאין זכיות בישראל, הרי באהבת שכינתך תקרב אותה,
שכן היא עומדת מלובשת בגדי מלכות, שנא' בה"ביום השלישי ותלבש אסתר
מלכות אסתר לבשתה רוח הקודש (מגילה יד ע"ב) ותעמוד בחצר בית המלך
הפנימית נוכח בית המלך, והרי היא גורמת חן בעיני כל רואיה, וזה "אסתר
נושאת חן בעיני כל רואיה", וזה "אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך בכל עת
באהבתה תשגה תמיד", ומיד יאמר "ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב
יסוד אשר בידו", משם והלאה "מה שאלתך ומה בקשתך כל אשר תאמר ינתן
לך".

³ סוד ותלבש אסתר מלכות מבואר בספר הזוהר: שלח קסט ע"ב. חקת קפג
ע"ב. כי תצא ברע"מ דף ערה ע"ב. תיקון"ז דף נ"ו ע"ב. ודף נ"ז ע"ב. ודף נ"ח
ע"א.

תורף הדברים שרוח הקודש לבשה את אסתר והיא נדמתה לו כמלאך ה' עד
שפרחה נשמתו ממנו.

רמז: אותיות אסתר מלבישות על אותיות המילוי שהם: "לף מך יו יש" שהם
גימ' מלכות.

וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בְּזוּזָר נִשְׁאָה זֶזן
 בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת־יָרֵכִיט הַזֶּהָבִי אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
 וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַיָּרֵכִיט: {ס} וַיֹּאמֶר לָהּ
 הַמֶּלֶךְ מִה־לָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמִה־בִּקְשָׁתְךָ עַד־זוּזָי הַמַּלְכוּת
 וַיִּנָּתֶן לָהּ: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן
 הַיּוֹם אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִהֶרֶוּ אֶת־
 הַמֶּן לַעֲשׂוֹת אֶת־דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה
 אֲשֶׁר־עָשִׂתָה אֶסְתֵּר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֶּה הַזֶּיִן מִה־
 שְׂאֵלְתְּךָ וַיִּנָּתֶן לָהּ וּמִה־בִּקְשָׁתְךָ עַד־זוּזָי הַמַּלְכוּת וַתַּעַשׂ: וַתַּעַן
 אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר שְׂאֵלְתִי וּבִקְשָׁתִי: אִם־מִצָּאִיתִי זֶזן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ
 וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת־שְׂאֵלְתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בִּקְשָׁתִי
 יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה לָהֶם וּבְזוּזָר אַעֲשֶׂה
 כְּדִבַּר הַמֶּלֶךְ: וַיֵּצֵא הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֹנֶז וְטוֹב לֵב וְכִרְאוֹת
 הַמֶּן אֶת־מֶרְדֳּכִי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וּמִכֹּלֵּא
 הַמֶּן עַל־מֶרְדֳּכִי זֹמָה: וַיִּתְּאֶפֶק הַמֶּן וַיָּבוֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלֹז וַיָּבֹא
 אֶת־אֶהָבִי וְאֶת־זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ: וַיְסַפֵּר לָהֶם הַמֶּן אֶת־כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ
 וְרַב בָּגָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים
 וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּן אֵף לֹא־הִבִּיֵּאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־
 הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשִׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמוֹזָר אֲנִי
 קָרוֹא־לָהּ עִם־הַמֶּלֶךְ: וְכִלְיָהּ אֵינֶנּוּ שְׂוָה לִי בְּכִלְיַת אֲשֶׁר אֲנִי
 רָאִיתִי אֶת־מֶרְדֳּכִי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ
 אִשְׁתּוֹ וְכָל־אֶהָבִי יַעֲשׂוּ־עִץ גִּבְהָ זֹמְשִׁים אֲמִתָּה וּבְבִקָּר | אֲמֹר
 לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת־מֶרְדֳּכִי עָלָיו וּבֹא־עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה
 שְׂמֹנֶז וַיִּיטֵב הַדְּבַר לְפָנָי הַמֶּן וַיַּעַשׂ הָעֵץ: {ס}

פרק ו'

בְּלִילָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֹפֶר
הַזְכָּרֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וַיְהִי נִקְרְאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיִּמָּצֵא כְּתוּב
אֲשֶׁר הֶגִיד מֶרְדֳּכָי עַל־בִּגְדָנָא וְתָרַשׁ שָׁנִי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמֹרֵי
הַסֵּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לְשַׁלּוֹז יָד בַּמֶּלֶךְ אֲזוּשׁוּרוּשׁ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
בְּהִנֵּנִי יָקָר וּגְדוּלָּה לְמֶרְדֳּכָי עַל־זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ
מִשְׁרָתָיו לֹא־נַעֲשֶׂה עִמּוֹ דָּבָר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בְּזוּזָר וְהֵמָּן בָּא
לְזוּזָר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַזֵּה וְצוּנָה לֵאמֹר לְמֶלֶךְ לְתַלּוֹת אֶת־מֶרְדֳּכָי
עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ: וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הֵמָּן עֹמֵד
בְּזוּזָר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא: וַיָּבֹא הֵמָּן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה־
לַעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ זֹפֵץ בִּיקְרוֹ וַיֹּאמֶר הֵמָּן בְּלִבּוֹ לִמִּי
יִזְזַץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי: וַיֹּאמֶר הֵמָּן אֶל־הַמֶּלֶךְ אִישׁ
אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ זֹפֵץ בִּיקְרוֹ: יָבִיאוּ לָבוֹשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לְבִשְׁבוֹ
הַמֶּלֶךְ וְסוֹס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נָתַן כְּתָר מַלְכוּת
בְּרֹאשׁוֹ: וְנָתַן הַלְבוּשׁ וְהַסּוֹס עַל־יַד־אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ
הַפָּרָתִימִים וְהַלְבִּישׁוּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ זֹפֵץ בִּיקְרוֹ
וְהַרְכִּיבֵהוּ עַל־הַסּוֹס בְּרוֹזוֹב הָעִיר וְקָרְאוּ לִפְנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה
לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ זֹפֵץ בִּיקְרוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵמָּן מַה־רָּחוּץ
אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוֹס כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֶׂה־כֵן לְמֶרְדֳּכָי
הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אֶל־תִּפּוֹל דָּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:
וַיִּקְחוּ הֵמָּן אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוֹס וַיִּלְבֹּשׁ אֶת־מֶרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ
בְּרוֹזוֹב הָעִיר וַיִּקְרָא לִפְנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ זֹפֵץ
בִּיקְרוֹ: וַיֵּשֶׁב מֶרְדֳּכָי אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהֵמָּן נִדְּזַף אֶל־בֵּיתוֹ אֲבָל
וְזוֹפִי רָאשׁ: וַיִּסְפֹּר הֵמָּן לְרֹשׁ אֲשֶׁתּוֹ וּלְכָל־אֶהָבָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר
קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ זָכְרָמִי וְרֹשׁ אֲשֶׁתּוֹ אִם מִזִּרַע הַיְּהוּדִים מֶרְדֳּכָי
אֲשֶׁר הִזְכַּרְתָּ לְנִפְּל לִפְנָיו לֹא־תוֹכַל לוֹ כִּי־נִפְּל תִּפּוֹל לִפְנָיו:

עוֹדֶם מִדְּבָרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְהֻלוּ לְהֵבִיא אֶת־
הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

פרק ז'

וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶכֶת לַשְׁתּוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בַּמִּשְׁתָּה הַזֶּה בַּמֶּלֶךְ אֶסְתֵּר
הַמֶּלְכָּה וְתִנָּתֶן לָךְ וּמִה־בִּקְשְׁתֶּךָ עַד־וְצִי הַמֶּלְכּוֹת וְתַעֲשֵׂ: וְתֵעַן
אֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה וְתֹאמַר אִם־מִצָּאתִי זֶזֶן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־
הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן־לִי נַפְשִׁי בְּשִׂאֲלָתִי וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִי: כִּי נִמְכְּרָנוּ
אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לְהָרוֹג וּלְאַבֵּד וְאֵלּוּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפּוֹזוֹת
נִמְכְּרָנוּ הַיּוֹרֶשֶׁתִי כִּי אֵין הָצָר שְׁוֹה בְּנוֹק הַמֶּלֶךְ: {ס} וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶזְזַשְׁרוּשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵיזֶה הוּא
אֲשֶׁר־מָלְאוּ לִבּוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן: וְתֹאמַר אֶסְתֵּר אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הָמֶן
הָרָע הַזֶּה וְהָמֶן נִבְלַעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלְכָּה: וְהַמֶּלֶךְ קָם
בְּזוֹמָתוֹ מִבַּמִּשְׁתָּה הַזֶּה אֶל־גִּזְתַּת הַבַּיִת וְהָמֶן עָמַד לִבְקֵשׁ עַל־נַפְשׁוֹ
מֵאֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה כִּי רָאָה כִּי־כָלְתָהּ אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ:
וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּזְתַּת הַבַּיִת אֶל־בֵּית מִשְׁתָּה הַזֶּה וְהָמֶן נָפַל עַל־
הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבוֹשׁ אֶת־
הַמֶּלְכָּה עַמִּי בַּבַּיִת הַדָּבָר יֵצֵא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמֶן זָפּוּ: {ס}

הרב רואה כאן את נקודת השבר של הס"א וכך הוא כותב ספרו קנאת ה' צבאו –
ת – חלק שני: "והנה כשיצאו ישראל ממצרים (תנחומא בשלח כה) "רפו ידיהם
מן התורה", בסוד (שמות יז, ח) "וילחם עם ישראל ברפידים". וסוד הענין, כי
גרמו שאלה הידים שהם נשארות מתחזקות בקדושה רק בסוד התורה, כנ"ל,
בהחסר כח התורה הנה הידים תהיינה רפות ונוטות לחוץ, ואז עשו מתחזק,
ומיד (שם, שם) "ויבא עמלק", כי לא היה מי שמטהר האהל. (תנחומא תצא, ט) ואז
היה חותך המילות, שהם העברת הערלה, וזורקם. ועם כל זה לא שלט אלא
(תנחומא תצא, י) "בנחשלים הדחויים מן הענין", כי כן אין הס"א נוטלת לעולם
אלא את הראוי לה. ומשה מיד נתחזק בתיקוניו, ונאמר בו (שמות יז, יא) "כאשר
ידיים משה ידו וגבר ישראל", והיא היד הכלולה משנים, בסוד יד שמאל של עשו
הכוללת בה יד הימין. והנה כתוב (שם, שם, ט) "מחר אנכי נצב על ראש הגבעה",
וראש הגבעה נקרא פתח האהל כמו ראש הגויה, ושם צריך להתחזק משה
בתיקוניו להעביר משם הזהמא, שעד שם הגיעה, ולא יותר. והנה שם יעמוד

על ראש הגבעה הזאת עם מטה האלקים בידו, שבו הנחש חוזר למטה בהכנע הס"א אל הקדושה, ולא יהיה לה כח הזוהמא הזאת. ואז (שם, שם, יב) "ויהי ידיו אמונה", שכך נתחזק בתיקון זה של הידים להגביהם שלא ינקו משם הקליפות. "עד בא השמש" שהוא שמשא דאתכניש למערב, בסוד (בראשית כח, יא) "וישכב במקום ההוא", שאז נאמר (אסתר ז, ח) "הגם לכבוש את המלכה עמי בבית", שאין עוד אחיזה לנחש כלל, כי אז (שם, שם) "פני המן חפרו" והוא נשבר לגמר:

וַיֹּאמֶר זֹרְבָבֶדָה אֲזוּר מִן־הַסְּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הֵנָּה
הָעֵץ אֲשֶׁר־עָשָׂה הַמֶּן לְמַרְדֳּכָי אֲשֶׁר דִּבֶּר־טוֹב עַל־הַמֶּלֶךְ עֲבֹד
בְּבֵית הַמֶּן גָּבֹהַּ וְזַמְשִׁים אֲמָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תִּלְהֹו עָלָיו: וַיִּתְּלוּ
אֶת־הַמֶּן עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הָכִין לְמַרְדֳּכָי וְזַמְתַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה: {פ}
זה מיתוק הדינים. וכך כתב הרב בספרו תיקונים חדשים – תיקונא שבעין – ודא
ישתלים לזמנא דאתי דכתיב ירום ונשא וגבה מאד (ישעיה נב יג) דא אדם
שלימו עלאה. ובאתוון אשתמודען בכמה רזין עלאין אד"ס אדם דוד משיח.
אדם דא תיקונא קדמאה דביה תליין כלהו רזין עלאין דתליין בשלימו
דדיוקנא דא, בתלת דרגין אתפרש נפשו רוח נשמה. נפש בכבד, בהומלכותו בכל
משלה (תהלים קז יט). דאיהי קיימת לאזנא ליה לגופא בכמה ערקין דדמא.
וברירו דדמא למאן אתיהיב. אלא ללבא אלין ישראל. ושאר דמא אתפרש לעי
ערקין דאינון עי אומין דמשתעבדן תחותיהו. ולזמנין טחול ומרה קיימין
מתתקפן, בהו כבד כועס. כדין כתיב וחרה אפי בו (דברים לא יז). ודמא סליק
ונחית. ודא ימא דכתיב בה כל משבריד וגליך עלי עברו (תהלים מב ח). למאן
סלקת מלה. אלא ללבא. ורזא דא רק אתכם ידעתי וכו' (עמוס ג ב). ודא אך בי
ישוב יהפוך ידו כל היום (איכה גג). וכל גופא קאים בצערא. וכד אשתכיח דינא
אתמר וחמת המלך שככה (אסתר ז י). אבל בזמנא דרוגזא אשתכח, ללבא מטי,
ומיניה לאנפין. ביה ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא (דברים לא יח) עד
דדינא אתעביד ורוגזא שכיך:

פרק ח'

בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲזוּזִיּוֹרוֹשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה אֶת־בֵּית הַמֶּן
צָרָר (היהודיים) [היהודים] וּמַרְדֳּכָי גַּם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־הִגִּידָה
אֶסְתֵּר מַה הוּא־לָהּ: וַיָּסֶר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הָעֶבִיר
מִהַמֶּן וַיִּתְּנָהּ לְמַרְדֳּכָי וַתַּשֵּׁם אֶסְתֵּר אֶת־מַרְדֳּכָי עַל־בֵּית
הַמֶּן: {ס} וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּפֹּל לִפְנֵי
רַגְלָיו מִסְבִּיר הָרֵב שֶׁזֶה מִצָּב נִמּוּךְ שֶׁהִנוּקְבָא מִמֶּשׁ בִּרְגְלֵי ז"א כִּמְשׁ בְּרוֹת
וַתִּשְׁכַּב לְמִרְגְּלוֹתָיו וכו'. וכך כתב בספרו תיקונים חדשים – תיקונא שבע

ועשרין" ורזא דא מי זאת עולה וכו' (שיר ג, ו). אבל חג"ת בהו באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם (במדבר כא יח). ועד דהות לתתא, שכיבת לעפרא, דכתיב ותפול לפני רגליו (אסתר ח ג), ומשה אסיק לה עד תרין דרועין, כדין נפקת מגו ס"א. דוד ושלמה אשלימו לה לסלקא כדקא יאות. אבל משה אתקיף לה בבינה. דוד אשלים לה. שלמה אסיק לה עד חכמה. ובה וה' נתן חכמה לשלמה (מלכים א ה כו). ולזמנא דאתי משה ישלים לה עד כתר. ואתמר ביה (ישעיה נב יג) הנה ישכיל עבדי וכו' ירום מאברהם, ונשא מיצחק, וגבה מיעקב, מאד עד כתר עלאה. דברים אלו מפורשים ומבוארים היטב בספר "עץ חיים" שער לו פרק ב עיי"ש.

על רעיון זה (שהשכינה שוכבת בעפר) חוזר הרב בספרו קנאת ה' צבאו-ת - חלק שני בדברו על פרשת נח ואומר: "הקשת אחר המבול הושם להיות לאות לכל בשר שלא יבא עוד מבול לשחת הארץ. ואומר לך מה הענין הזה. דע כי בזמן המבול ניתן רשות לס"א להתפשט על כל הארץ, כי כבר נשחתה ברוב הרע שהמשיכו עליה הדורות החטאים ההם. ועל כן ניתן לה הרשות הזה, עד שתקח את כל השייך לה. אחר כך תשוב למקומה בנוקבא דתהומא רבא. והנה באותו זמן הוצרך שינצלו נח ובניו וכל הבריות שנתקיימו עמהם, וזה ע"י השכינה בבחינה שהיא מתהלכת בתוך הקליפות. כי הלא ודאי אין הארתה בזמן היותה למעלה כהארתה בהיותה בתוך הקליפות, כי היא צריכה להיות בבחינה זו שתוכל להציל את הראוי להנצל המתחזק בתוכה, אך בסוד הסתר. ושאר על פי כן לא תפעול בדרך שתבריח הקליפות, אלא שתתן להם מקום. והבחינה הזאת היא ממש בחינת התיבה:

ואומר לך מה בחינה זאת, (שהנוק' נמצאת למרגלות ז"א דקלי') כי היא צריכה להיות בבחינה הנמשכת בה מן היסוד, שהוא השכן קרוב אליה אפילו בגלות. ותבין שזהו סוד נח, שהוא היסוד, שמסודו נעשית המלכות - - תיבה. והיא נעשית בסוד שלשה בחינות בסוד חסד, דין, ורחמים. ובאמת כך היא נקשרת בנצח הוד יסוד דזעיר אנפין, שנאמר בס' (אסתר ח, ג), "ותפול לפני רגליו" אפילו בגלות. וסוד זה הוא, כי היא סוד ה', ובהתקנה לעומת הנה"י האלה - נעשית שלשה ווין. ואלה הג' ווין בסוד נה"י עצמם נעשים בה ש' אחת, כזה, ש'. ואלה הם מדות התיבה, כי רחבה חמשים אמה בסוד הה"א, ובהתחלקה לג' לעומת נה"י - נעשים שלשים, והם שלשים אמה קומתה. והם מתחברים בסוד ש', ואז הם שלש מאות אמה אורך התיבה. נמצא שתקון השכינה בבחינה זו - מה שצריך להיות לעמוד בתוך הקליפות. ואז נאמר (בראשית ז, יח), "ותלך התיבה על פני המים":

וּתְבַרַךְ וְתִתְּנוּן לָהֶם כָּל־הָעִבִּיר אֶת־רַעַת הַבָּן הָאֶנְנִי וְאֵת מִזְוֵשְׁבָתוֹ
אֲשֶׁר יוֹשֵׁב עַל־הַיְּהוּדִים: וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׁרְבָט
הַזֶּהב וַתִּקֶּם אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַתֹּאמֶר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ
טוֹב וְאִם־מִצָּאֵתִי נָזֶן לִפְנָי וְכִשֶּׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי
בְּעֵינָיו וְכִתֹּב לְהָשִׁיב אֶת־הַסְּפָרִים מִזְוֵשְׁבָת הַבָּן בֶּן־הַמֶּלֶךְ תָּא

הָאֲנִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבְדֹּת אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינֹת
הַמֶּלֶךְ: כִּי אֵיכָכָה אוֹכַל וְרֹאִיתִי בָרָעָה אֲשֶׁר־יִמָּצֵא אֶת־עַמִּי
וְאֵיכָכָה אוֹכַל וְרֹאִיתִי בְּאַבְדֵּן מוֹלַדְתִּי: {ס} וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אֲזוּשֹׁרֶשׁ לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה וּלְמֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי הַזֶּה בֵּית־הַבָּן
נָתַתִּי לְאַסְתֵּר וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל־הָעֵץ עַל אֲשֶׁר־שָׁלוּז יָדוֹ (בִּיהוּדִיִּים)
[בִּיהוּדִיִּים]: וְאַתֶּם כְּתֹבוּ עַל־הַיְּהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם
הַמֶּלֶךְ וְזוֹתָמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ כִּי־כָתַב אֲשֶׁר־נִכְתַּב בְּשֵׁם־
הַמֶּלֶךְ וְזוֹתָמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהֵשִׁיב: וַיִּקְרָאוּ סֵפֶר־הַמֶּלֶךְ
בַּעֲת־הַהִיא בַּזֹּרֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־זֹרֶשׁ סִינֹן בְּשָׁלוּשָׁה וְעֶשְׂרִים
בּוֹ וַיִּכְתֹּב כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה מֶרְדֵּכִי אֶל־הַיְּהוּדִים וְאֵל
הָאֲזוּשִׁדְרָפְנִים־וְהַפּוּזוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת אֲשֶׁר | מִתְּדוֹ וְעַד־כּוּשׁ
שָׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ וְעַם וְעַם
כָּל־שָׁנָה וְאֶל־הַיְּהוּדִים כְּכַתְּבָם וְכָל־שָׁנָה: וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ
אֲזוּשֹׁרֶשׁ וְזוֹתָמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלֹז סֵפָרִים בְּיַד הָרָצִים
בְּסוּסִים רַכְבֵּי הָרָכָשׁ הָאֲזוּשִׁתְרָנִים בְּגִי הָרַמָּכִים: אֲשֶׁר נָתַן
הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים | אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וְעִיר לְהַקְהֵל וְלַעֲמֹד עַל־
נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וְלֵאבֹד אֶת־כָּל־זוּלָּה עִם וּמְדִינָה
הָעָרִים אֹתָם טָף וְנָשִׁים וְשָׁלָלָם לָבוֹז: בְּיוֹם אֶזְרָא בְּכָל־מְדִינֹת
הַמֶּלֶךְ אֲזוּשֹׁרֶשׁ בְּשָׁלוּשָׁה עֶשְׂרִי לְזֹרֶשׁ שְׁנֵים־עֶשְׂרִי הוּא־זֹרֶשׁ
אַדָּר: פֶּתֶשְׁנָן הַכְּתָב לְהַנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל־
הָעַמִּים וְלַהֲיוֹת (הַיְּהוּדִיִּים) [הַיְּהוּדִיִּים] (עַתִּידִים) [עַתִּידִים] לְיוֹם
הַזֶּה לְהַנָּקָם מֵאִי־בֵיתָם: הָרָצִים רַכְבֵּי הָרָכָשׁ הָאֲזוּשִׁתְרָנִים יֵצְאוּ
מִבְּהָלִים וּדְחוּפִים בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ וְהָדָת נִתְּנָה בְּשׁוֹשָׁן
הַבִּירָה: {ס} וּמֶרְדֵּכִי יָצָא | מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבּוֹשׁ מַלְכוּת
תְּכֵלֶת וְזָוִיר וְעֶטְרֵת זָהָב גְּדוּלָּה סוּד הַכְּתָר⁴ וְתַכְרִיף בּוֹץ וְאַרְגָּמָן

⁴ ספר אדיר במרום ח"ב - מאמר ביאור ז' מלכין "ואפרש לך עתה סוד גדול מה שיש בזה המואב, כי העטרה של דוד שהיא כחו ממש היתה שקועה שם, וה"ס המשיחות העומד להחזיר כל אומות העולם תחת שעבוד קדושה, בסוד (צפניה ג, ט) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו'. וז"ס דוד שיצא ממואב. והנה דוד סודו (אסתר טו, ח)

וְהָעִיר שׁוֹשָׁן צִהְלָה וְשִׁמְוֹנָה: לְיִהוּדִים הָיְתָה אֹרֶה וְשִׁמְוֹנָה וְשׁוֹשָׁן
 אמרו חכמים שזו מצוות מילה מכאן שגזרו על המילה וכעת הותר להם. (מפי
 הרב שפר שלמה שליטא). וסוד ששון כתב הרב בספרו אדיר במרום ח"א (עינוי
 דרישא חוורא) "ששון, שהוא השפעת היסוד אל הנוקבא". ונראה לי שחסרון
 אות ו' במילה ששון מורה על יסוד דנוקבא המשפיע למלכות שבה **ויקרא**:

מסביר הרב שאור ושמחה זו חזרת ישראל לאחוז בתורה כמ"ש קימו וקבלו
 דהיינו קיימו מה שכבר קבלו ואז חזר אור אין סוף ב"ה להאיר בנשמתם
 והעולם החל להתקן. והנה לשונו בבאורו על הכתובים: "ליהודים היתה אורה
 ושמחה וששון ויקרא (ח, טז). הנה ידוע שהתורה היא כלל התפיסה שא"ס ב"ה
 תופס במידות העליונות. ומהארה זאת יוצאות נשמות ישראל. ועל ידם
 מתקשרים ומתדבקים באור א"ס ב"ה. ואם ישראל אינם עוסקים בתורה, גם א"ס
 ב"ה עוזב ח"ו מלתפוס במדות. ואז כל דברי העולם מתקלקלים והולכים. וזהו
 מה שישראל חטאו, שלזה הוצרכו לגלות לבבל. וזה כמו שאמר הכתוב, "על מה
 אבדה הארץ וכי ויאמר ה'" – שהוא שם הוי"ה ב"ה המנהיג כל המדות והמאורות
 בסוד התפיסה. "על עזבם את תורת", שהיא ההארה שעל ידה האדון ב"ה תופס
 במידות. וכשעזבו את התורה, כך א"ס ב"ה עזב מלתפוס המידות העליונות
 שיביאו להם השפעות הקדושות. וזה מה שתקנו בגאולה כמו שאמר הכתוב,
 "קימו וקיבלו" – קימו עכשיו מה שקבלו כבר. וזהו, "ליהודים היתה אורה",
 וארז"ל, אורה זו תורה ושמחה – זו שמחה של תורה, שמחה של מצוה, שעל ידו
 הנשמות מתלהטים ומתמלאים באור של קדושה, ואז נמשך אליהם אור הזו"ן,
 וזהו, "וששון ויקרא". [א]

ליהודים היתה אורה ושמחה וגו' (ח, טז). אלו הם הה' פרצופים שהאירו על
 ישראל בזמן גאולתם. אורה הוא בא"א, ששם יש האור והחסד הגמור, וז"ס מ"ש,
 אורה זו תורה, ששרש התורה הוא בחכמה סתימאה. ו"אורה" הוא באבא גם כן,
 ששם יש גם כן האור והחסד הגמור, שהוא נקרא לבן העליון כידוע. "ושמחה"
 הוא בא"י, כשח"ו הדברים בקלקול, הגבורות שלה הם בסוד יין המשכר, אבל
 כשיש תיקון הגבורות שלה הם בסוד יין המשמח – "ושמחה" ודאי. "וששון", ידוע
 ששם הוא ביסוד דז"א, "וששון" הוא ביסוד אבא. ואז באותו הזמן הז"א עלה
 באבא כמו שיהיה גם כן לעתיד לבא, בסוד "יהיה", וזהו "וששון", הז"א שהוא ו'
 עלה בששון שהוא אבא. "ויקרא" הוא במלכות, שאז נזדווגה עם המלך, וזהו
 כבודה, שנאמר בה, "כל כבודה בת מלך פנימה". [ב]

עטרת זהב גדולה, והיינו (דברי הימים א' ב, ב) עטרת מלכם, שהיא ככר זהב. כי זה"ב כמנין דוד. וכל ענינו ה"ס
 בת שבע, שהיא המנורה, וענינה (זכריה ד, ב) ז' ז' ז' מוצקות, כי הם ז' למטה, ז' מצד אי' השורה על כלם. וסודו
 (שמואל א' יט, ט) ודוד מנגן ביד - עולה בז' ויורד בז'. כי כל תיקונו הולכים לצד זה, והוא עצמו (דברים לד, יב) יד
 החזקה של משה. כי משה הוריד התורה לארץ, ודוד צריך להעביר הרע מן העולם, ולהחזיר כל האומות אליה (ו).
 ונמצא דוד ומשיח הם שלימותו של משה, וכבר נתפרש כל זה במקום אחר. ונמצא שזה העטרת זהב היתה
 משוקעת בתוך קליפת מואב. ולפי שהיא יד החזקה של משה, על כן משם היו מתחזקים מדין, לקטרג נגד משה
 וצפורה, וכל הענינים שלו. יען אעפ"י שהוא יצא, וגם צפורה יצאה, עדיין לא יצאו כל בחינותיו, בסוד יד החזקה
 הזאת, שהיתה כבושה תחת הקליפות. והאמת, שלפי שחטאו ישראל, היה זה הענין, כי נתחזקה הס"א על העטרה
 הזאת, וכל בנינים תלוי על זה. והרי אח"כ אפילו שיצא דוד, לא נשלם הענין, אלא בשלמה היה צריך להשתלם.
 והאמת, כי בג' דורות היה צריך להשתלם, כמ"ש עוד בס"ד:

וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר־הַמֶּלֶךְ
וְדָתוֹ מִזֵּיעַ שְׂמוּזָה וְשִׁשׁוֹן לַיהוּדִים מִשְׁתָּה וַיּוֹם טוֹב וְרָבִים מַעֲמֵי
הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים כִּי־נָפַל פִּזּוּד־הַיהוּדִים עֲלֵיהֶם:

פרק ט'

וּבְשָׁנִים עָשָׂר זָזָדַשׁ הוּא־זָזָדַשׁ אַחֲרֵי בְשִׁלּוּשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר
הִגִּיעַ דִּבְר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהַעֲשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׁבְרוּ אֲבוֹי
הַיהוּדִים לְשִׁלּוֹט בָּהֶם וְנִהְפָּחוּ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלָטוּ הַיהוּדִים הַבָּה
בְּשִׁנְאֵיהֶם: נִקְהָלוּ הַיהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ
אֲזֻז־שׁוֹרֹשׁ לְשִׁלּוֹן יָד בַּמִּבְקָשׁ רָעָתָם וְאִישׁ לֹא־עָמַד לִפְנֵיהֶם
כִּי־נָפַל פִּזּוּזָהּ עַל־כָּל־הָעַמִּים: וְכָל־שָׂרֵי הַמְּדִינֹת
וְהָאֲזֻז־שָׂרֵי־רָפָנִים וְהַפּוֹזוֹת וְעָשִׂי הַמִּלָּאכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מַעֲשָׂאִים
אֶת־הַיהוּדִים כִּי־נָפַל פִּזּוּד־מֶרְדֵּכִי עֲלֵיהֶם: כִּי־גָדוֹל מֶרְדֵּכִי
בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל־הַמְּדִינֹת כִּי־הָאִישׁ מֶרְדֵּכִי
הוֹלֵךְ וְגָדוֹל: וַיָּכּוּ הַיהוּדִים בְּכָל־אֲבֵיהֶם מִכַּת־זָרָב וְהָרָג
וְאִבְדָּן וַיַּעֲשׂוּ בְּשִׁנְאֵיהֶם כְּרָצוֹנָם: וּבְשׁוֹשָׁן הַבִּירָה הָרָגוּ הַיהוּדִים
וְאִבְדָּן זָזָדַשׁ מֵאוֹת אִישׁ:

וְאֵת | פְּרִשְׁנֶדֶתָא

וְאֵת | דִּלְפֹּן

וְאֵת | אֶסְפֶּתָא:

וְאֵת | פּוֹרְתָא

וְאֵת | אֶדְלִיא

וְאֵת | אֶרִידֶתָא:

וְאֵת | פְּרִמִּשְׁתָּא

וְאֵת | אֶרִיסִי

וְאֵת | אֶרְדִּי

וְאֵת | וַיֹּזְתָּא:

עֲשֵׂרֶת בְּנֵי הַבֶּן בֶּן־הַמִּדְתָּא צִרְרַת הַיְּהוּדִים הָרְגוּ וּבִבְזָה לֹא שָׁלוּ אֶת־יָדָם: בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפָּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמְּלָכָה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאִבֵּד זֶמֶשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֵׂרֶת בְּנֵי־הַבֶּן בְּשֹׂאֵר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מִה עָשׂוּ וּמִה־שִׂאֲלָתָהּ וַיַּנְתֵּן קֶלֶךְ וּמִה־בִקְשָׁתָהּ עוֹד וַתַּעַשׂ: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֶן גַּם־מִוֹזֵר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשֵׁן לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם וְאֵת עֲשֵׂרֶת בְּנֵי־הַבֶּן יִתְּלוּ עַל־הָעֵץ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת כֵּן וַתַּנְתֵּן דָּת בְּשׁוֹשֵׁן וְאֵת עֲשֵׂרֶת בְּנֵי־הַבֶּן תָּלוּ: וַיִּקְהָלוּ (הַיְּהוּדִיִּים) [הַיְּהוּדִים] אֲשֶׁר־בְּשׁוֹשֵׁן גַּם בַּיּוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְזוֹדֵשׁ אֲדָר וַיַּהֲרֹגוּ בְּשׁוֹשֵׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבִבְזָה לֹא שָׁלוּ אֶת־יָדָם: וּשְׂאֵר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהָלוּ וַעֲמִיד עַל־נַפְשָׁם וְזוּזוּ מֵאִי־בֵיתָם וַהֲרוּגוּ בְּשִׁנְאֵיתָם זֶמֶשׁ וּשְׂבָעִים אָלֶף וּבִבְזָה לֹא שָׁלוּ אֶת־יָדָם: בַּיּוֹם־שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְזוֹדֵשׁ אֲדָר וְזוּזוּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מְשִׁתָּה וּשְׂמִינִיָּה: (וַהֲיְהוּדִיִּים) [וַהֲיְהוּדִים] אֲשֶׁר־בְּשׁוֹשֵׁן נִקְהָלוּ בְּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְזוּזוּ בְּזֶמֶשׁ עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מְשִׁתָּה וּשְׂמִינִיָּה: עַל־כֵּן הַיְּהוּדִים (הַפְּרוּזִים) [הַפְּרוּזִים] הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרוּזוֹת עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְזוֹדֵשׁ אֲדָר שְׂמִינִיָּה וּמְשִׁתָּה וַיּוֹם טוֹב וּמְשָׁלוּ מִנּוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ: {ס} וַיִּכְתֹּב מֶרְדֳּכָי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחֻשׁוּרוֹשׁ הַקְּרוּבִים וְהַרְזוּקִים: לָקִים עֲלֵיהֶם לַהֲיוֹת עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְזוֹדֵשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם־זֶמֶשׁ עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה: כִּי־מִיָּם אֲשֶׁר־זוּזוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאִי־בֵיתָם וַהֲזוּדֵשׁ אֲשֶׁר נִהַפָּה לָהֶם מִיָּגוֹן לְשְׂמִינִיָּה וּמֵאֲכָל לַיּוֹם טוֹב

לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמִי מִשְׁתָּה וּשְׂמוֹזָה וּמִשְׁלֹז מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ
 וּמִתְנֹת לְאַבְיָנִים: וְקִבַּל הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר־הֶזְנוּלוֹ לַעֲשׂוֹת וְאֶת
 אֲשֶׁר־כָּתַב מֶרְדֳּכִי אֲלֵיהֶם: כִּי הָמֹן בֶּן־הַמְּדִיתָא הָאֲנָנִי צִרַר
 כָּל־הַיְּהוּדִים וְזָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים לְאַבְדָּם וְהַפֹּל פֹּר' הוּא הַגּוֹרֵל
 לְהַמָּם וּלְאַבְדָּם: וּבְבֹאָהּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עַם־הַסֹּפֵר יָשׁוּב
 מִזִּשְׁבְּתוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר־זָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים עַל־רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אוֹתוֹ
 וְאֶת־בָּנָיו עַל־הָעֵץ: עַל־כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פִּוְרִים עַל־שֵׁם
 הַפֹּר עַל־כֵּן עַל־כָּל־דְּבָרֵי הָאֲנָרַת הַזֹּאת וּמִה־רָאוֹ עַל־כִּפְכָּה
 וּמִה הַגִּיעַ אֲלֵיהֶם: קִיָּמוֹ (וְקִבַּל) [וְקִבְּלוּ]
 הַיְּהוּדִים | עֲלֵיהֶם | וְעַל־זֶרַעַם וְעַל כָּל־הַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא
 יַעֲבֹר לַהֲיוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכִזְמוֹנָם
 בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה: וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל־דָּוָר וְדָוָר
 מִשְׁפֹּזָה וּמִשְׁפֹּזָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיְבִי הַפִּוְרִים הָאֵלֶּה
 לֹא יַעֲבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכְרָם לֹא־יִסּוּף
 מִזֶּרַעַם: {ס} וְתִכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה בַּת־אַבְיָזוּל וּמֶרְדֳּכִי
 הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תִּקְהָ לְקִיָּם אֶת אֲנָרַת הַפָּרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית:
 וַיִּשְׁלֹז סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֶל־שֹׁבַע וְעֹשְׁרִים וּמֵאָה מְדִינָה
 מַלְכוּת אֲזוּשׁוּרוּשׁ דְּבָרֵי שָׁלוֹם וְאַמֻּת: לְקִיָּם אֶת־יְבִי הַפָּרִים
 הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם כְּאֲשֶׁר קִיָּם עֲלֵיהֶם מֶרְדֳּכִי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר
 הַמֶּלֶכָה וְכְּאֲשֶׁר קִיָּמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־זֶרַעַם דְּבָרֵי הַצִּוּמוֹת
 וְזַעֲקָתָם: וּמֵאָמַר אֶסְתֵּר קִיָּם דְּבָרֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב
 בַּסֵּפֶר: {ס}

פרק י'

וַיִּשֶׁם הַמֶּלֶךְ (אֲזוּשֶׁרֶשׁ) [אֲזוּשׁוּרוּשׁ] מִס עַל־הָאָרֶץ וְאִי הַיָּם:
 וְכָל־מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ וּפְרָשֶׁת גְּדֻלַּת מֶרְדֳּכִי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ
 הַמֶּלֶךְ הָלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכִי מְדִי

וּפָרָס: כִּי | מֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי מִשְׁנָה לְמַלְךְ אֲחֻשְׁוֹרוּשׁ מרדכי היה מרכבה לשכינה. כך כותב הרב בדרושי כ"ד קישוטי כלה לרמח"ל ז"ל: "אסתר כלך יפה רעיתי. כי מרדכי היהודי משנה וגו'. בשעה שהשכינה בגלות שאין זיווג למעלה, הקב"ה מיחדה באיזה צדיק למטה, וסודו מרדכי. ואז כל פגם שהיה רוצה השר לעשות – מרדכי מתקן. בסוד, "טובלת ויושבת". ולכן, "כלך יפה". וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לָרַב אֲזוּזֵי הַרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדָבָר שָׁלוֹם לְכָל־יִרְעוּ:

הביאור בזה הוא שמרדכי הוכן למטה לגאול את ישראל. והנה דבריו בביאורו על הכתובים: כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש (י, ג). כאן אומר איך עשה מרדכי באותו הזמן לגאול ישראל. אחשורוש הוא הקב"ה, שהוא אח ורע, אח לישראל, כמ"ש חכמים, שישראל נקראים אחים. וראש ג"כ, שהוא הראש והמושל שלהם. וכשהוא רוצה לגאול ישראל, בתחלה הוא מתעורר למעלה, ואח"כ מזמין איזה איש למטה שעל ידו תיעשה הגאולה, וזה נקרא, "משנה למלך", ולכך מרדכי נקרא משנה למלך. ואומר, "היהודי", שבאותו הזמן הוצרך שהמלכות תתקשר בחג"ת לעשות הגאולה. ואח"כ המלכות נקשרת באבא, בסוד, "ה' בחכמה יסד ארץ". והכל נעשה על ידי א', שעל ידה נעשית הכל, שהיא שרש ההנהגה. וזהו, "היהודי", בתחלה נתעורר הה' והיא אימא, וקשרה יה"ו בד', שהיא חיבור המרכבה – חג"ת במלכות, ואח"כ עלתה הד' שהיא המלכות, ב'י שהיא אבא:

והדבר הראשון שצריך לעשות – הוצרך להתחזק החסד על ישראל, וזהו, "וגדול ליהודים", שמרדכי באמת היה גדול על שהתחזק הגדולה על ישראל שהיא החסד. "ורצוי לרוב אחיו", באמת מדבר על מרדכי שהיה רצוי לרוב אחיו, אבל היה "רצוי", לפי שבזמן הגאולה, על ידו נתגלה הרצון. וסוד הענין הוא כמ"ש בזהר, שבחול בזמן מנחה הדינים מתגברים, אבל בשבת מתגלה הרצון להעביר הדינים, וכך באותו הזמן נתגלה הרצון להעביר הדינים שהיו באותו הזמן:

"דרש טוב לעמו", סוד הענין, היסוד בזמן הגלות הוא בתוך הקליפות ח"ו, ונאמר בו, "הצדיק אבד", ולעשות התיקון צריך לדרוש אותו ולהוציאו משם. וכך עשה מרדכי באותו הזמן, "דרש טוב" שהוא היסוד, והוציא אותו משם. וזה היה, "לעמו", לצורך ישראל, שעד שהיסוד בגלות גם ישראל בגלות, בסוד, "בכל צרתם לו צר", והוצרך לתקן למעלה כדי שיהיה תיקון למטה. ואז נעשה הזיווג בסוד שלום שהוא יאקלוקק"ם, וזהו, "ודובר שלום". וזה היה "לכל זרעו", "כל" הוא היסוד, וזרעו הוא הזרע היוצא ממנו. ובזמן הגלות הזרע הולך בתוך הקליפות, והוצרך לעשות הזיווג לצורך זה הזרע שלא ילך עוד בתוך הקליפות. וזהו, "לכל זרעו" – לצורך היסוד, והזרע היוצא ממנו עשה שלום. ועוד מרדכי נקרא "משנה למלך", בשביל כי אצילות הוא בסוד מלך כידוע, ומרדכי מיסוד אבא המתגלה בתחילת בריאה, ולכך נקרא "משנה למלך". (ב):

כתב הרב בספר

קיצור הכוונות - סוד הפורים וקריאת המגילה

בימי גלות בבל היתה השכינה אב"א, וצריך לבנותה לשתחזור פב"פ, וזה על ידי או"א שנכנסים בתוכה ובונים אותה. והנה יסוד אבא הוא ארוך ויוצא מתוך יסוד אימא, וכשהוא בז"א - נכנס בתוך היסוד שלו גם כן, ולא כמו יסוד אימא המסתיים בחזה. וגם כשהוא בנוק' כן הוא מגיע ביסודה, אבל היסוד שלה קצר, ואותו חלק יסוד אבא המתלבש בו - יוצא עוד ממנו. ומזאת הבחינה נמשכה ויצאה נשמת מרדכי הצדיק. והנה זה הענין נעשה כבר סמוך אל הגאולה, והמן הרשע רצה לבטל בנין הנוק' הזה, ולבטל מרדכי. ומרדכי היתה נמשכת אליו הארה מזאת הבחינה, שרש שלו, שכבר נמשכה ונתקיימה זמן רב. והמן שנתקנא בו היה רוצה לבטלו, ולבטל כל התיקון. והקב"ה עשה נס - שהתחילו המוחין לחזור בז"א, וה"ס "נדדה שנת המלך", וגם לא נתבטל מפני זה מרדכי, כי נשארה אותה הארה מאירה בתוקפה. והמן נחלש ונפל לפניו, ולא יכול להרע אל היהודים, שכבר נתעורר מלכו של עולם, ומרדכי נתגבר בהארתו ושלט, והגדיל להושיע את ישראל. ואסתר היא המלכות, שהיתה למרדכי לבת ולבית, בסוד תיקון הנוק'. ומשם והלאה הוקבעה שמחה לדורות, שבכל שנה ושנה בזמן הזה יאירו כל האורות האלה אשר האירו אז בשכינה בהבנותה, ואף אחרי חזרתה פב"פ, הוא שנאמר, וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם:

על כן על כל הדברים האלה חייב אדם לקראות את המגילה ביום הזה. ונוסף עליה משתה ושמחה וצדקה לעניים ומשלוח מנות איש לרעהו. וזה סודם:

מגילה ענינה מלשון גילוי, והוא גילוי יסוד אבא הלזה המתגלה מיסוד נוק' ומאיר. ועל פי הכונה הזאת אמרו, שצריך לפושטה כאגרת - לפשט ולהמשיך ההארה למטה בכל העולמות. והנה יסוד אבא מצד עצמו הוא דכורא, לכן נקראת "ספר". אבל אינה נעשית כי אם מבחינה מה שהוא מתגלה מחוץ ליסוד נוק', לכן כנגדה נקראת "אגרת". ומפני שהיא נכללת מתיקון זכר ונקבה, לכן צריך לקרותה בלילה וביום. וגם, כי הנה עיקר הנס הוא - שגם בחזור המוחין בז"א תשאר זאת ההארה בנוק', נמצאת כלולה מזו"ן, לכן צריך לקרותה ביום ובלילה, אבל העיקר ביום, שכאן תוקף הנס:

והנה מגל"ה עולה ע"ה, וה"ס ג' הויות מעתיקא קדישא שיורדים ונכללים ביסוד או"א, והם בחינות מתגלים בהגלות זה היסוד, ומאלה הג' באים הי"ג תיקוני דיקנא, והם י"ג ע"ב, ונכנסים באו"א, והם כמנין מרדכ"י ואסת"ר. והמגילה צריכה שרטוט ותגים. אבל טעמים ונקודות אינם מתגלים - מפני ריבוי אורם:

והצדקה ומשלוח מנות, הם בסוד האורות הבונים אותה פרצוף. והיינו, ומשלוח מנות איש לרעהו - אל היסוד שלה, ומתנות לאביונים - לנ"ה, ובאלה האורות היא נבנית:

האכילה והשתיה, הוא בסוד המוחין שלה. וכל הענינים האלה הוא השארות האורות, שהיו מאירים בהגלות זה היסוד בה, אף כשנסתלק ממנה בחזרה פכ"פ, שלוקחת מוחותיה על ידי ז"א. וצריך לכוין באכילה - יו"ד ה"י דע"ב, ובשתיה - כנ"ל דס"ג. והענין, אכ"ל י"ה, ש"ת י"ה, בסוד תרין מוחיה:

ויש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, וה"ס, כי מיתוק הדינים רב מאד ביום הזה, ויש להניח שתמשך הארה מועטת מתוך שכרות, ולא מדעת, אל ניצוץ הקדושה המחיה את הקליפות, אך לא בדעת - אשר לא תתברך הקליפה ח"ו:

נמצאו ימי הפורים בכל שנה ושנה - כשאר כל ימות השנה בענין התפלות, שתפלת שחרית, רחל ויעקב - איהו בנצח ואיהי בהוד. ושאר התפלות גם כן כשאר הימים. ויתרון קדושתם - התגלות אלה האורות התלויים בבחינת גילוי יסוד זה דאבא, והיינו שהאירו בזמן גילוי ומתגלים מידי שנה בשנה ביום הזה, ומתקיימים כל היום בכח מעשינו [ו] מאירים עלינו. והיום - בנצח, ולכן נאמר על הניסים, שהם נ"ה - שני נסים:

ושמות המגילה וסודם יתבארו לפנים. קודם שיתחיל, יאמר לשם יחוד קו"ש בדחילו ורחימו ליחד י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל:

ויכוין בטרם החילו הברכות, לעורר סוד תיקון המגילה שיזדמן להתקן על ידו. וסוד הענין, כי כן כל התיקונים המתקנים על ידי ישראל הם מזדמנים בתחלה, ועומדים להתעטר בכח העולה מלמטה, ואחר כך עולים ומתעטרים ומתיישבים במקומם הראוי, לכן יכוין בתחלה לזמן התיקון:

אחר כך יתחיל הברכה הראשונה ויכוין, להמשיך כח לעצמו לעשות התיקון ההוא, וזה הכח נמשך עליו מלמעלה, בסוד, "הנותן לך כח לעשות חיל". אחר כך יברך הברכה השניה,

ויכוין, לעורר אותם האורות שעל ידם נעשה הנס, בסוד, "והימים האלו נזכרים ונעשים", והם מתעוררים בקריאת המגילה. ויברך ברכה שלישית ויכוין להמשיך אור אימא - אלהים חיים בכל העולמות. ובקריאת המגילה יכוין תמיד לעורר אותם האורות והתיקונים הצריכים, ותכוין בשמות ולהאירם ולהזהירם:

ברכות המגילה וכונותיהם:

ברוך - רי"ו - ג' הויות דחירתא, וי"ב דג' שבנימין, שמהם י"ג תיקוני דיקנא:

אתה - יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, ביסוד לאה וכן ביסוד רחל:

יהו"ה - יסוד אבא:

אֱלֹהֵינוּ - יסוד אימא שבו יסוד אבא:

מלך - יכנסו הארת מוחין מאימא בז"א:

העולם - נוק':

אשר - נ"ה אימא נכלל ביסוד, ונמתק ר' - ריבוע אלהי"ם על ידי א' דס"ג:

קדשנו - מיסוד אבא:

במצוותיו - נצח הוד שלו:

וצונו על - בבריאה, העשר ספירות:

מקרא - אמ"ש לז"א, א' דס"ג, מ' דמוחין, נעשים ג' והיא - ש':

מגלה - ע"ח - ג' הויות יוצאות מג' יודין דס"ג, ומתפשטים בדיקנא, ושם הם י"ג ע"ב

כמנין מרדכ"י ואסת"ר:

ברוך - רי"ו בונקה וב' כזה:

עמה, רי"ו תגים. וי"ב ההויות בסוד ע"ב, והם י"ב בז"א, י"ב בלאה, וי"ב ברחל - ל"ו הויות
כמנין "מרדכי ואסת"ר":

אתה - יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, ב"פ:

יהו"ה - ת"ת דיסוד אבא:

אמ"ה - על ידי בינה כנ"ל:

שעשה - שני ש"ע, הא', י"פ ל"ז, הב', ב' א"ל: (כזה: אלף למד)

ניסים - בנ"ה אימא שהם ניסים:

לאבותינו - ואלה הנה"י נכנסים ב"אבותינו" בסוד התלבשות המוחין, וזה -:

בימים ההם - בימים ההם שהם תנהי"ם דאימא:

ובזמן - בז"א - זמן:

הזה - הז"ה - טו"ב - יסוד אבא המתגלה בבריאה:

בא"י אמ"ה:

שהחיינו - באימא - אלהים חיים, והיינו המוחין דאימא בסוד ד' אהי"ה כמנין חיי"ם:

ג' נ"ו ו"כ"ח, ג' דעס"מ וג' דג' אהי"ה, והיינו מאבא ומאימא:

וקיימנו - רי"ו מוחין בז"א:

והגיענו מתפשטין בחג"ת. והיינו -:

לזמן. ואח"כ עד יסוד נוק' -:

הזה:

ו' "הגיע" עולה פ"ח, היינו ע"ח כנ"ל; וי' יתירים וב' כוללים - י"ב אותיות שלהם:

שמות הנרמזים במגילה וצריך לכוין בהם:

כללות השמות האלה, ז' וה"ו, ויה"ו א', ה' הה"ה, י"ב הויות, ג' אהו"ה, וד' אהי"ה. כל אלה הם אורות המאירים ברחל. וסודם, כי הלא נה"י דז"א מאירים בה - נצח בחח"נ, הוד בבג"ה, ויסוד בקו אמצעי. והנה הם סוד וה"ו עם המלכות המתחברת עמהם, וכן מאירים בכל המדריגות שמאירים בה, והרי הם שבעה בסוד נ"ה שהם ב' ווין בסוד הו' המתחלקת. ויה"ו א' מן היסוד. הה' הה"ה, בסוד מה שמתחברת בבחינת עטרה בחצי הת"ת נהי"ם. ואחר כך בבוא יסוד אבא אליה כל השמות נכללים בסוד הויות, והם, ג' בנצח, ג' בהוד, ג' ביסוד, וג' בחלק יסוד אבא העודף הרי י"ב. ומדעת של יסוד אבא - ג' אהו"ה. וד' אהי"ה מיסוד אימא. וזה פרטן לתוצאותם:

יום ו' במלאת ה'ימים ה'אלה... יוה"ה:

פני' המלך' אחשורוש'... יכ"ש:

ו'תמאן ה'מלכה ו'שתי... וה"ה:

לבדו' עותה' ושתי' המלכה'... והי"ה:

ושתי' המלכה' לפניו' ולא באה'... יהו"ה:

ו'מלכותה יתן ה'מלך לרעותה ה'טובה... ויה"ה:

י'עשה ב'כל מ'לכותו... יב"ם:

ה'יא ו'כל ה'נשים י'תנו... הוה"י:

י'תנו י'קר ל'בעליהן... יי"ל:

ו'השרים ו'יעש ה'מלך... וו"ה:

מדינה' ומדינה' ככתבה'... הה"ה:

ה'נשים א'ל י'ד ה'גי... האי"ה:

יהודי' היה' בשושן הבירה' ושמו'... יהה"ו:

אביה' ואמה' לקחה'... הה"ה:

ה'מלך ו'דתו ו'בהקבץ... הו"ה:

ה'בירה א'ל י'ד ה'גי... האי"ה:

י'ד ה'גי ו'תלקח... יה"ו:

ה'מלך ו'ישנה ו'את... הו"ו:

ומה' יעשה' בה'... הה"ה:

ובזה' הנערה' באה'... הה"ה:

ו'יבקש ה'דבר ו'ימצא... וה"ו:

א'חשדרפני ה'מלך ו'אל ה'פחות... אהו"ה:

מרדכי' להסיר' שקו'... רי"ו:

ו'יבא ה'תך ו'יגד... וה"ו:

י'בא ה'מלך ו'המן ה'יום... יהו"ה:

ו'יבא ה'מלך ו'המן... וה"ו:

י'בא ה'מלך ו'המן אל ה'משתה... יהו"ה:

זה' אינו' שוה' לי'... הוה"י:

וגדולה' למרדכי' על זה' ויאמרו'... היה"ו:

יד' איש' משרי'... דש"י:

א'ת ה'לבוש ו'את ה'סוס... אהו"ה:

ראה' כי' כלתה' אליו'... היה"ו:

נפל' על' המטה'... ס"ה:

י'צא מפי ה'מלך ו'פני ה'מן... יהו"ה:

אל' ה'יהודים ו'אל ה'אחשדרפנים... אהו"ה:

מלפני' המלך' בלבוש'... יכ"ש:

א'שר י'שלטו ה'יהודים ה'מה... איה"ה:

כי' גדול' מרדכי'... יל"י:

ה'פורים ה'זאת ה'שנית... הה"ה:

א'ת י'מי ה'פורים ה'אלה... איה"ה:

לאחר קריאתה מברך, בא"י אמ"ה האל הרב את ריבנ"ו והדן את דינינ"ו והנוקם את נקמתנ"ו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנ"ו והנפרע לנו מצרינ"ו - ה"פ נ"ו עולה מנצפ"ך, ה"ס הגבורה הנוקמת נקמתינו מאומות העולם. האל המושיע, ותכוין להאיר התיקונים לתיקון השכינה בעבור הגאולה, ושכאשר עשאוהו הקב"ה - כן יעשה בהתעוררות האורות העומדים לנקום נקמתנו. ארור המן אשר בקש לאבדי כו' - למחות הקליפה מן העולם ותתעלה השכינה. ברוכה אסתר בעדי - להעלות השכינה בסוד הגאולה. ונוהגים לאמר פיוט אשר הניא וכו':

סדר קדושה - בבריאה, בסוד יסוד אבא המתגלה שם, ויקבלו העולמות הארה. ואומרים ואתה קדוש, ואם חל במ"ש אומרים ויהי נועם, ויתן לך, קדיש תתקבל, אז עולה התיקון ומתישב במקומו, ואומרים קדיש שלם:

קודם קדיש שלם יאמר זה, רבון העולמים מלך ממלט ומושיע גואל ישראל ברחמים רבים, יהי רצון מלפניך שתקבל ברצון את זכרון מגילתנו, לעורר רחמיך ואהבתך אל עמך ונחלתך, לנקום את נקמת שמך וכסאך, ואת נקמת דם עבדיך במהרה בימינו, כי מושיע ישראל ה' ואין זולתך. כשם שעשית ניסים ונפלאות לאבותינו, כן תעשה לבניהם, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים כימי עולם לדור ודור ולנצח נצחים, ככתוב, זכר עשה לנפלאותיו חנוך ורחום ה':